

Latweeschu Awises.

49. gaddagahjums.

No. 24.

Trefchdeenâ, 17. (29.) Juni.

1870.

Latweeschu Awises libds ar saweem peesittumeem makfa par gaddu ar peesuhstifchanu 1 rubl. fudr. — Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz, Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Stahditajs: Daschadas sinuas. Wehl reis „Pengkawar-Dambee“. Râ jauneliks par nedarbneetu valizis ze. Stohlmeisters eesfch pebrfona. Labfchinees. Es neefnu wis nomitris. Labba pawalkare. Wisjau-nafahs sinuas. Abilda. Labbibas un presfchu tirgus. Sluddinaschonas.

Daschadas sinuas.

No eesfchemmehm.

Muhfu Kungs un Keisars 3. Juni no Jugenheim pils nahkdams irr atbrauzis us Stuttgarti, fur Wirtemberges fehninsch un fehnineene to pee bahnuscha sagaidijufchi.

Zelgawâ Jahni eefahkumâ rahdijahs klaiji, bet pehz falaffijahs labba teefa, nahk arri no tam, ka dauds Jahnu weefu sawas darrifchanas isdarrijufchi fchanj pa dselzjekku us Rihgu. Wezzu wezza fuhdsiba par naudas truhkumu bij sinuams arri dsirdama, bet kad tad tas laiks gan buhs, fur schihs buhs deewsgan. Kas naudas kantoros bijufchi nostahsta ar preeku, ka galdi bijufchi deewsgan aissegti ais naudas noguldinatajeem waj auglu fanehmejeem. Lai Deews dohd un usturr arri muhfu semneeku kahrtai kraheju prahtu, jo laiks klah, fur stipri jadohma us mahju pirkfchanu. — No skatta leetahm fhogadd mas bij fo redseht. Ginné k. skunstneeku jahjeji bij Rihgâ palikufchi zerredami, ja kas grihb redseht, warrehs turp nobraukt, namma usbuhwe isnahleht deewsgan dahrga un nezik to pelnas deenu. Starp zittahm leetahm peeminnams milsu wihrs Emanuels un diwi masee zilwezini, wiffi trihs no Sweedru semmes. Deews sinn kad ta leeta reis beigsees, fur zilweli tohp ta kâ lohpiini apfahrt waddati un ar Deewa dohtu augumu pelna tohp dsibta.

No **Kandawas** puffes 2. Juni. Rudst muhfu puffé stiprâs mahlu un kalnainâs semmes ittin labbi stahw, leijâs un flahpona semmes tahdi panihkufchi. Kweefchi it wiffur brangi augufchi, daschâs weetas tik lekni, ka bij janoptauj, lai pehz weldé nekristu. Agri fehta waffareja, kâ aufas un firni zaur pastahwigi aufstu laiku negrihb ihsti lahga augt, irr tahda panihkufe un retta. Ahboltinsch it wiffur kupli stahw. Warrbuht ka ar seenu arri fhogadd bagati bubfim. Dahrsu kohki gan retti seed. Pehrnahs seemas stiprais fals daschu smalkakas sortes kohzimu pawiffam nofaldejis. Spanijas kesberes, smalkakas abbeles, bumbeeres un pluhmes muischu dahrsôs waj pawiffam nofallufchas jeb gallotnes sarri melni palikufchi. Stipris

leetus un wehifch pirnu waffaras fwehtku deenu pee mums zauru deenu trakkodams, padarrija leelu skahdi. Kur tik ween dauds mas leknaiki rudst, tee no leetus un wehja pee semmes nogahsti gull. Netizzu, ka wiffi zelsees, jo lun-tanee un glehwee falmi weetahm stipri falaustiti. Kartup-peti bij muhfu puffé ap stahdamu laiku jo lehti palikufchi. Tirgus deenas bij pilsehtini ar leelahm ohrehm pilni. Pirkahm puhru par 50 libds 60 kap. Ruddeni newarreja bes 70—80 kap. puhru dabuht. Dauds bij paglabbaufchi, zerredami fcho pawaffari atkal tahdu dahrgu tirgu dabuht kâ pehrn, bet peewihlahs. Zaur Kandawas pilsehtina us-rauga, Gartner k. un jauna skrihwera Mather k. puhlinu irr Kandawas labprahtiga ugguns dsehseju beedri-ba zehlfsees, kas taggad no Mather k. waddita sawu dseh-fchanas darbu mahzahs.

Netahku no **Talseem** fanemts fcho pawaffari leels saglu meisteris, kas ar dsimtskunga atwehlefschanu atskahâ weeta jaunâs mahjas ustaisjis un tur pats fainneeks libds ar saweem kaspeem wairahk no sagfchanas ne kâ no lauku kohpfchanas pahrtizis. Atrastas pee winna dauds sagtas leetas. Blehschi fanemti un teefahm nodohiti. —

Rihgas birgelis Ferdinand Krafft, kas sawâ muh-schâ daschadu amatu pilsehtam par labbu bij kohpis, irr mirdams labbu teesu no sawas mantas atwehlejis preefsch daschahm labdarrifchanas waijadfibahm, 10 tuhft. preefsch peepalihdsibas nabaga skohlas behrneem no Rihgas poli-technika skohlas, tapat 30 tuhft. preefsch wezzu neprezzetu feewischku apgahdaschanas. — 29. Mai pehz pusdeenas Zelgawas ahrihgâ us Bauskas zella Gezawas frohdsinneekam Budrich k. sirgs fahzis trakkoh, apgahsis rattus un brauzejs ahra krisdams stipri pee galwas sadraggajees.

Kuldigâ schinnis deenas miht, pee saweem peederri-geem zeemodamees, libdschinnigais Zehrpatas augstas skohlas professeers no Deewa wahrda mahzibas Kurz kungs. Pehz isdeeneteem amata gaddeem augstais kungs, kurra dsillahs Deewa wahrda grahamatas pa wiffahm wal-stihm tohp augsti zeenatas, dohma dohteers us Wahjsemmi un tur sawas wezzuma deenas pawaddiht.

Behterburgâ 26. Mai walsterahiti ta leeta effoht pawirfchu jau apspreesta, ka libdschinnigo galwas naidu warretu pawiffam nihzinahit un tai weeta eezelt nodohfcha-

nu no muifchahm un semmes gabbaleem. Rà dšird buhſchoht nahft pa 1 kap. f. if no puhraweetas semmes.

— „Kreew. Zw.“ ſiuno, ka no Merz 1869 lihds Merzam 1870 preefch Kreewu armijas irr pehz jaunas mohdes fataiftas 364,192 addatinu flintes. Pee isprohwefchanas israhdiuſchahs kà lohti derrigas, nehmufchi uf labbu laimi kahdas 100 flintes un ſchahwufchi ar fatru lihds 200 reif un rets ſchahweens palizzis ne-igahjis.

Maſkawà atnahkufchas fen gaiditahs ſchinkibas, fo Bukharas emirs Kreewu Keifarim ſubtijis, 3 lohti ſtalti eſanti, 4 ſirgi un pulzinfch eſetu. Elefanti effoht no Indijas nahkufchi, wezzakais 28 gaddu wezs; jaunato un eſelus buhſchoht pameſt Maſkawas ſwehru dahſam, zitti eet uf Pehterburgu.

„Wald. ſlan.“ dohd ſiunas par labbibas augſchannu, ka Archangeles, Wladimires, Kalugas, Simbirſkas, Wilnas, Minſkas, Iggaunu semmes, Wolinijas, Perſones un Aſtrakanas gubernas rudſi zaur aukto pawaffaru tahdi panihkufchi, arri waſſareju newarrejuſchi laika dabuht ſemmè. S.

No ahrſemmemm.

No ſweſchahm walſtihn nahf wehl arweenu ſiunas par leelu karſummu un faufummu. Augli ſtipri zaur to nihkfoht. Ap Londoni wiſſas ſchihš 4 nedelas ne pillite leetus nau nahjis.

Berlinè taggad daudi fluffahk palizzis, lehninfch aifbrauzis uf Gmſes awotu, tàpat arri Biſmarks iſbrauzis uf ſakkumeem. Diſ gar to weenu leetu darbojahs, kà warretu gohdam noſwinneht 3. Auguſta deenu, fur lehninam Wiſſumam III. gribb leelu jauku peeminuas ſihmi zelt. — Berlinè beidsamaja laika irr eezehlufees beedriba (Vegetarianer), atmeſdami wiſſu barribu, kas no lohpeem nahf, gribb no augleem ween pahrtikt un rauga zilwekeem eeteikt, ka ſchahds ehdeens effoht daudi weffeligahks. Turrejuſchi taggad neſen leelu ſapulzi ar daudi runnahm, bet zitti tik atkal nemmahs tohs iſſohboht un ehd gaffu ka ſtraulſch ween.

Franzija. Keifarš Napoleons famus jahjeju pulkus jahſchu munſteredams bij atkal ar ſawu wezzo kaiti pahri deenas fanihjis, bet nu jau irr atkal ittin ſpirgts. — Bakkas ſahf atkal ſtiprahf pa Pariſi ploſſitees, daudi lungi reifo prohjam un eedſihwotajeem leela ſkayde pee eenahlfchannahm. Pariſheš weſchereenes arri uſdohmajufchas galwu eezirſt un ne luppatinas agreahf nemasgahf, pirms tahm augſtaka alga tohp peefpreeſta. Rà leekahs takſe arri bij pa ſemmu.

Rohmà eet deewegan raibi, pahweſts kurra nemaldbas leetu par deewegan apſpreeſtu un irr aiſleedſis tahlahf par to wairs ſtrihdtees, nu tik lai nahfoht galla ſpreedums. Turprettim labš pulzinfch biſkapu irr nodewufchi prettitrakſtu, kurra ſuhdsahs par ſchahdu warras darbu un ſakka, ka tahds ſpreedums ja arri nahkfoht, nekadai newarroht tapf noſaukts par wiſſas ſapulzes ſpreedummu.

Ar leelu taiſſchanohs taiſahs uf 17. Juni, fur pahweſtam buhš 25 gaddu amata ſwehtki.

Pa Auſtriju darbojahs ar runnas wihru wehleſchannahm preefch nahkfoſcheem landageem. Beuſta kungs irr ſaſlimmis, Keifarš ar printscheem to apmeklejuſchi.

Spanija kortes apſpreeduſchi un peenehmufchi jauno lehnina zelfchannas liſſummu. Ir nu gan uf to ſmalſako notakts, kà lai wehle, ar kahdeem wahrdeem buhš apſweizinaht jauneezſto un kas ſchim atkal tad ja-atbild. Bet ta nelaimè tik irr, ka lehnina paſcha wehl nau un neſinu fur to nemt. Prims ſawà runnà teizis, ka ſchim nemas ne-effoht behdas par to, ka lehninu nedabufchoht, peekehris arri tohs wahrdis, ka daſchi ne-apdohmas plahpajoht, ka ſchis patš uf lehnina gohdu zerrejoht, bet neweens prahtigs to nedohmaſchoht, ka tibkajoht pehz kahdas weetas, no kurras augti warr kriſt.

No **Konſtantinopeles** nahf wehl arweenu ſiunas par leela uggungrehka breeſmahm. Lihds ſchim jau atradduſchi, ka kahdi 1700 zilweki bohja gahjuſchi, wehl ehtrà deenà dširdejuſchi daſchus appaſſch afminu druppahm waidam un pehz palihga ſauzam, bet kamehr iſrakluſchi, atradduſchi ſagruſduſchus kaulus. Breeſmas jo leelas bijuſchas ap leelo ſlinneeku namnu, kas arri no uggung tikka aiſgrahbts. Lohti leelas behres bihjuſchas, fur nelaimigohs aprakluſchi, lütteru mahzitajš Hulſen uf ſappeem turrejis lohti jauku lithu runnu. Turku waldifchana, newarr wiš ſuhdſetees, zil ſpehdama rauga behdigeem deenas weeglinaht, iſdalla ehdeenu, laſſa dahwanas un melle rohlà laupitajus, kas pa uggungrehka laiku ſawu pelnu dšinnuſchi un labbu teeſu pee mallas wahkufchi.

Par **Abefſiniju** kahdà Auſtr. rakſtā laſſams, ka ſchi ſemmite drihš drihš buhſchoht tik par daku Egiptei. Sul-tans irr atwehlejis Egiptes lehninam, ka tas ſawas rohbeſchas uf to puſſi warr iſplattiht un tas nu nau ſlinks. Abefſinija taggad irr 3 walſtites Tigre, Schoa un Amara. Wiſſi trihs waldineeki dšihwo leelà naidà un Egipte met-tahs par draugu tam wiſwahjakajam; kad ſtiprake buhš pahrwareti, tad jau ar maſo drihš tikš gattawi. — Aſchanti walſti 2 Wahzu miſſioneeri irr fanenti no paganeem un eelikti zeetumà. Lai Deews dohd ka Ciropas waldifchannahm iſdohtohs tohs drihš walſtā atraifht.

No **Koreas** fallas (Mijà) kattoſu baſnijas kungs Nidel, kas neſen no turrenes atnahjis noſtahta, ka kriſtitee tur tohpohht breeſmigi wajati, beidsamajds mehneſchds effoht aplauti kahdi 8 tuhft. Semmes waldineeks lohti affinſlahrigs wihrs, gribboht 10 gaddos wiſſus kriſtigus ſawà ſemmè iſdeldeht. Bet kas ſinn, fo Deews dohma?! Nidels, tiklihds buhš Rohmà par biſkapu eeſwehtihš ees tuhdaſ turp.

Amerikas New-York walſti Mai mehneſi meſchi ſtipri degguſchi, uhdens maſas uppès bijis iſkaltis un leelàs kà uſwahrihts. Arri daſchas zilweku dšihwibas pohſtā gahjuſchas. S.

Wohl reis „Penghawar-Yambee.“

Schi gadda „Latw. Nw.“ 17ta un 18ta Nri. lassamē par wirspeeminnetahm sahlehū, ar kurrāhm „us brihniſch-ku wiſſi affinis warr apturrecht“ — kà tur ſtahw. Preeſſch 2—3 gaddeem man arri tappa par tahm ſtaſſiſhts. No-pirku apteeki tik par 5 kap. un dabuju labbu teeſu; gandrihs wehl taggad wiſſas dſihwas. Biju tahs ihpaſchi preeſſch tam pirzis: kad kahdu reis bahrdū dſennecht gad-ditohs eegreeſt, lai warretu affinis apturrecht. Bet ahū! Pee pirmahs eegreeſchanahs ar puznaſi uſſikku to „Penghawar-Yambee“, peeſpeedu un turreju labbu brihdi — bet affinis arweenu ſpeedahs zaur to pluſſchiti zauri (tāpat bij ohtre un treſchu reis). Tad nu ſweedu duſmu pilns brihnuma-ſahles pee mallas. Behrn pawaffar pahrgreeſu rah-damo pirktu ar ſtiklu lihds kaulam; affinis ſkrehja auma-ſahm. Nehmu nu atkal brihnuma-ſahles — gribbedams jel wianu ſpehku gruntigi iſprohweht — ſaſpeedu greeſumu, uſſikku tahs paſchas, aptinnu ar luppātu un ſcho ar deegu — bet neka! Affinis nahza murdedamas zaur willu un luppātu, kà kà bij jabihſtahs, kà par dauds ne-noſkreij. Suhtiju dakteram paſkal. Tas liſka uſpilli-naht brihnuma-ettiſ (Wundereffig) — kò arri apteeki da-bu — uſ neganto greeſumu, un affinis noſtahja uſ reis! Nomagaſu nu wainu, ſaſpeedu to un uſſikku heſtſplah-ſteri: pehz ne-ilga laika pirktſs bij weſſels. Elawetais Jelgawas dakters B. man teiza, kà „Penghawar-Yambee“ tik derroht liſt uſ greeſumu, kas zaur affu naſi, zirwi u. t. j. pr. (t. i. affu metalla-erohzi) irr zehlees, bet ne zaur ſtiklu (tas Nw. 17ta un 18ta Nri. nemaſ nau pee-minnechts); jo ſtikla greeſumā warr wehl druſſas palikt, kas pehz aiſdeedeschanas (kad ta arri iſdohtohs) tiklai ſah-pes un puſſchnoſchānu darritu, un tad arri ſtikla greeſuma wahtes mallas nau gluddas, bet rohainas. Tad min-nechts dakters arri teiza, kà „Penghawar-Yambee“ tik „warroht“ uſ friſchu greeſumu liſt, bet ne uſ tahū kas jau kahdu laizina wezſ. Zaur eeſtaſtiſchānu es ſchinni leetā preeſſch minneteam 2—3 gaddeem biju weegſtizzigſ (heb arri ſiiprtizzigſ) tappis un gribbeju kahdai dahmai, kas ar ſtiklu bij ſiipri pahrgreeſuſe rohku, to ſadſeedeht. Waina biju 3-deenas wezza un jau leekagalka greeſumā; affinis arri ſuhzahs zaur aptiſhto luppātu. Rahdijahs, kà „Penghawar-Yambee“ wainu ſawelkoht; bet ſahka rohka neganti ſahpeht; dakteram waijadſeja to willu nemt nohſt (kas atkal leelas ſahpes darrija) un zittadā wiſſe dſeedeht. Dakters nemaſ leelas leetas no „Penghawar-Yambee“ ne-turreja, tik teiza, kà tahs ne-effoht juſti ſlahdejuſſas. Pehz mannas peedſihwoſchānas irr labbahſ brihnuma-ettiſi iſ apteeka ſew apgahdaht un to mahjās turrecht; warr arri maſā buttelitē pee ſewis neſt. Bet — kas warr ſin-naht! Kas weenam derrigſ, tas ohttram nederrigſ! Man ſchehl tee 5 kap. kò eſmu welti iſſchkeedis, jo tee arri irr nauda! Wehlu zitteem labbaku laimi, kas 15 kap. iſde-wuſchi. Ja kam tahs brihnuma-ſahles lihdejuſſas, lai

dohd ſinnu Awiſſes. Tahs warreht irr labbas, ja tahs ihſtenas (ocht) dabu; bet kamehr tablu zekku no Indias at-nahſ, tahdas leetas ar zittahm nederrigahm ſamaſa. — Tāpat irr ar Berſeeſchu kuſtonu-pulweri. Ja to ihſtu un neſamaſitu iſſaſa, tad bluffas, blaſtes, pruſſaki un zitti kuſtoni ihſā laika irr pagallam. Bet no ta kas man jau 45 reis trihs pilſehtōs (dohmajū, kà jel weenā dabu-ſchu to ihſto) gaddijahs pirkt, nemirſt neweens kuſtonſ, kad tu arri tam to muttē bahſtu. —ld.

Kà jauneklſ par nedarbneeku palizzis un uſ Siberiju aiſdſihts tizzis, deht ta ka wiinnam, truhkuſi kreetnas mahjas andſinaſchānas un ſkohlas mahzibas.

Pateefſigſ notifikums Iggāunōs.

Tas notifikums, kò tē ſtoſtiſchu, parahda ſkaidri, kà zilweks paleek par nedarbneeku, ja uſang kà kohls meſchā, bej mahjas un bej ſkohlas mahzibas.

Dasch gan dohma: „lai tik ween kreetnu ſtrahpi uſ-leek, gan tad nedarbi ees maſumā!“ Bet tahdeem breeſ-migi wiſſahs. Jo zilweks no ſtrahpes jau ne pawiffam nebihſees, ja zerrehſ, kà nedarbs paliks apſlehts. Ta ihſta mahziba turpretti pehz to dſennahs un arri to pa-nahſ, kà nedarbs zilwekam paleek reebigſ, weenalga waj teek ſohdihſt waj ne. Un tad wehl weena leeta japeeminu: Tannis ſemmēs, kur nedarbi bahrgahſ teek ſohditi, to-mehr maſahſ nerohdahs to nedarbu, kà tannis ſemmēs, kur nedarbi weeglahſ teek ſtrahpeti. Tadeht kas grihb, lai weena tauta paleek ſkaidraka un tibraka no grehkeem un nedarbeem, tas uſ to lai dſennahs, kà ſkohlu netruhkſt un kà neweens tautas lohzeklſ nepaleek neſkohlohts.

15. Nowemberi 1841 eenahza kahdā Iggāunu ſemmes krohgā jauns kahreſneekſ. Krohgſ peederr pee Iſſa-muiſſas. Jauneklam bij dſeltena ahda, melni matti un melna bahrdā, ſohma uſ mugguru un nuhja rohka. Winſch iſſiklahs kà deenwidneekſ un pawiffam zittadſ iſ-ſkattijahs, ne kà zitti krohgā weeſi, kas ar plattahm az-zihm uſ wiinnu ſkattijahs. Iggāunu wallodu winſch ne-ſawratta un kad krohdſneekſ to mahziſki uſrunnaja, tad arri mahzeja atbildeht.

Kad ſweſchineekſ krohgā puſdeenu bij pa-ehdis, tad diwi krohgā weeſi wiinnu gribbeja meeloht ar brandwihnu un allu. Bet winſch ar rohku atmetta, kà to nepee-nemmoht.

Pehz ihſa laika winſch dſeeſminu dſeedadams tablahſ ſtaigaja pa Pehterburgas zekku un arri tee diwi weeſi drihſ pehz tam wiinnam paſkal iſgahja.

Wehl pilna ſtunda nebij pagahjuſi, tad farrite pee-branza pee krohgā, ſirgu puſtinaſchānas deht. Gandrihs tanni paſchā brihdi diwi ſemneeki krohgā iſtabā eneſſa ſiipri eewainotu zilweku. Krohdſneekſ tubliht atſkahrta, kà tas bija tas patſ jauneklſ, kas preeſſch ſtundas tahds

prezige bij no frohga aifgahjis. Affins tezzeja no galwas un wifch gandrihs uf fahjahm nejaudaja fahweht.

Tas bij tihri par laimi, fa farritè no nejaufchi dakteris bij, fas tuhliht eewainotam wahtis fahfija. Kad jaunellis fahdas pillites wihna bij dshchris un atkal drufku pee fpehka tizzis, tad fahfija, fa effoht Franzis, fas uf kreewu semmi nahzis, fawu maifi pelnitees un laimi mefleht. Wiinam ta bija notizzis. Kad fawu zellu staidams pee majas bainizinas kalna gallà tizzis, tad tee diwi zilweft wiinuu panahfufchi, fas jau frohgà wiinam usbahfufchees un to ar brandwihuu un allu gribbejufchi meeloht. Tas wezzakais un leelakais wiinam tuhliht weenu fitteenu uf galwu dewis, laifam ar afmini. Tad arri tas ohtras, fas wehl jauns bijis, wiinam fitteenu uf galwu dewis, ta fa wifch pee semmes gahsees. Sawas firdsbailès wifch wiffus fawus fpehkus fanehmis un no ta leelaka wakkà rahwees, fas to pee kruhtim fehris. Ar fawu nuhju pretfiturredamees wifch tad bainizina effoht eefkrehjis, fur uf wiina brehfchanu weens semneeks palihgà nahzis un laupitajus aifdsinnis.

Stipri eewainotais Franzis no nahburgu muifchneeka laipnigi tiffa unemts un kohpts un zaur daktera palihdhibu drihs weffels palizzis aifreifoja uf Behterburgu.

Pehz abbeem laupitajeem stipri tiffa meflehts, bet tif ween tas jaunakais tiffa fakerts. Franzis wiinuu tuhliht pafinna par to, fas wiinam fitteenu uf galwu bija dewis.

Sakerts laupitajis neleedsahs, fa Franzis taifnibu runnais. Wifch fazzija, fa wiinam Fridrikis N. effoht wahrdà, fa gandrihs 16 gaddus wezs un ta meldera N. no D. dehlis effoht. Wifch uf Ifchornajas Derewnas tirgu gahjis un tur fawu beedri fatizzis. Abbi diwi dafchas fagfchanas ifdarrijufchi un 15. Nowemberi to Franzi fialkrohga fatikufchi un tam pakkal gahjufchi. Sawu zellu ftaiga oht beedris wiinuu usflubbinais, lai abbi kohpà to fwefehineeku nofitttoht un wiina mantu panemmoht, jo wiinam fohmà laifam dauds naudas buhfoht. Tad wiina abbi ar afmineem effoht apbrunnofufchees un fwefehineekam usbruffufchi.

Wispirmahf nu tiffa apgahdatae no D. finnas. Schahs leezinaja, fa apfuhdsetais taifnibu runnais. Apfuhdseta tehws bij gohdajams wihrs, bet par behrnu audfinafchanu un ffohlofchanu ne pawiffam nebij gahdajis, tadeht fa fawa amata pehz gandrihs nemas nebija pee mahjahm. Zo wifch ne ween bij melderis, bet arri dfinnamu buhwetajis. Mahte bij nejehdhigè zilweks. Fa wisrupjakeem grehkeem padohdamees dshetra, fagga un dshwoja laulibas pahrlahpifchanà. Ta tad nabaga Fridrikis fawus behrna gaddus pawaddija kuhtribà un tumfibà un ta faktoht dublòs. Skohlà wiinuu nemas nefuhfija, bet tuhliht dewa pee kalleja mahzibà. Bet ne ilgi pehz tam mahte dehlu atkal nehma pee fewis, fazzidama, fa kalleis kreetni par wiinuu negahdajohht. Nu mahte ar Fridriki aplahrt wasajahs un gandrihs no fagfchanahm

ween ufturrejahs. Zo wihrs tai naudu wairs nedewa, tadeht fa lihds fchim pehdigo graffi par brandwihuu bij iftehrejufi, fo no wihra bij dabujufi. Pehz kahda laika Fridriki dewa mahzibà pee bekkera. Te tif ihfu laiku bij, jo meifteris to aifdsinna deht fagfchanahm. Wehlahf Fridrikis wehl bija pee dascheem amatneekem, bet pee katra tif ihfu laiku. Weidsiht meefneeks wiinuu peenahma. Weenreis Fridrikam daschadeem kungeem bij janehs leels pulks deffu. To enemto naudu blehdis paturreja fawà feshà un tad uf fawu pafchu rohku, bes paffes, aifgahja plafchà pafaulè. No ta laika wezzaki par wiinuu nekahdu finnu nebij dabujufchi, kamehr nu zaur teefahm dsherdeja, fa dehlis par laupitaju palizzis.

Kad bij pahrlaufihts un wiffa leeta fmalli ifmekleta, tad teefa fpreeda, fa wiinam papreefch meefas ftrahpe jafanemm un tad uf Siberijas kolonijahm aifraidams. Teefa laupifchanas un prohwetas fteplawibas deht wehl bahrgaku fpreedumu buhtu fpreedufi, jo Fridrikis nebuhtu tif jauns bijis. Schis fpreedums senata teefai Behterburgà tiffa peeufhtihts pee pahrraudfifchanas. Senata teefa ar fcho fpreedumu nebij meerà un ftrahpi tahdà wihfè wairoja, fa Fridrikis papreefch uf peezeem gaddeem leekams pee gruchteem darbeem un tad wehl aifraidams uf Siberijas kolonijahm. Schis fpreedums tuhliht tiffa ifdarrihts.

Fridrikis jau fen fawu zellu bij aifftaigajis. Pee teefahm wiina wahidu nemas wairs nepeeminneja. Tif ween wiina wezzakus warrbuht tas tahrps kohda, fas nemirft, wiinuum pahmesdams, fa zaur fiftu audfinafchanu wainigi effoht pee behrna bohjà eefchanas.

1848 pee fggauuu semmes gubernas waldifchanas weens wasankis tiffa pahrlaufihts, fas pats nofauzahs „Adolfs Rosenbergis.“ Kad fggauuu semme bij fakerts tizzis, tad bija fazzijis, fa effoht saldats, fas no fawa pulka ifbehdfts. Bet jau pee gubernas waldifchanas ar daschadahm mehlehem bija runnais.

Pehzahf ohtras teefas preefchà faukts wifch fazzija, fa effoht dreimanna sellis no Tchrpatas, Wikums Bents wahrdà. Pee gubernas waldifchanas atkal zittadi runnaja un leelijahs, fa wiinam Adolfs Mikkelsohn wahrdà, fa no Pinnu semmes effoht un fa preefch 14 gaddeem ar warru Helsingfors pilfehtà saldats effoht nodohts. Jau pehz gaddu wifch effoht behdfts un no ta laika ahfsemme dshwojis. To gan flaidri warreja manniht, fa wifch befkounigi melloja. Zo lai gan deewsgan fawihtis un nodillis ifskattijahs, tad tomehr ar azzihm warreja redseht, fa dauds wezzahks par 20 gaddeem newarreja buht. Kad tomehr arween pee tam palikka, fa no Pinnu semmes effoht, tad wiinuu turp aifuhfija. Bet wiinuu drihs atkal atpakkal raidija, tadeht fa Pinnu semme par wiinuu it nefe nefinnaja. Nu gubernas waldifchana wiinuu nodewa kriminal teefai.

Winfch të nofauzahs par „Jahns Adolfs Rosenbergis“ un fazzija, ka Memel pilfehda effoht dšimmis. No Memels 1842. gadda ohrmannis Lohrnis, wiina deenesta lungs, wiina ar mantahn suhtjis us Pehterburgu. Winfch to ustizeto mantu istehrejis un tad bel paffes Widsemme un Jggaunu semme apfahet wasajees. Bet drihs usgabja, ka arri schis usdohfchanas bija lihri melli ween.

Diwi blehschi, Blumenfelts un Kerstims wahrda, ar Rosenbergi kophä bija zeetumä. Schee isteiza, ka preefsch lahdeem gaddeem Widsemmes un Jggaunu semmes gubernä to Rosenbergi fatikkusch. Bet winfch toreij newis par Rosenbergi, bet par Berenti effoht fauzees. Teefa no tam spreeda, ka Rosenbergis laikam tas no Lehrpatas pilfeh-tas karradeenestä nodohs dreimanna sellis Willums Bents buhschoht.

Kamehr teefa wehl scho tumfcho leetu ismekleja, peepeschi gaischums iszehlahs schinni tumfiba. Tanni paschä zeetumä ar Rosenbergi arri bija wihs, Karls Weibaks wahrda, kas apleezinaja, ka tas tä nofauzams Rosenbergis nekahds Rosenbergis ne-effoht, bet tas Fridrikis R., tas laupitajs, ar kuru kophä winfch feschus gaddus atpallat zeetumä fehdejis.

Rosenbergis leedsahs, gan zeetuma farga seewa Anne to paschu isteiza tä Weibaks. Abbi leezineeki apwehreja, ka taifnibu runnajusch. Wehl weens Schihds, kas arri lihds ar Rosenbergi fehdeja zeetumä, teefai sinu dewa, ka Rosenbergis winnam praaffjis, lahda fohdiba gan gaidoht tahdu zilweku, kas no Siberijas isbehdsis.

Rosenbergis tomehr weenumehr leedsahs. Taggad Fridrika wezzaki tikka swehrinati. To redsoht gan katra zilweka firds buhtu lustinajusees. Fridrika wezzaki seewas nejehdstibas deht jau sen bij schlihruschees. Të nu wiini kophä stahweja nedarbineeka preefschä un winneem bij jaapleezina, ka schis effoht wiina pasuddis dehs. Lai gan tuhliht pasinna par sawu dehtu, kas preefsch feschuum gaddeem us Siberiju aifraidihis, — lai gan mahte usrah-dija pee dehla lahjas sihmi, kas winnam jau no paschas masotnes bijusi, — Rosenbergis tomehr pastahwigi pee tam palikka, ka ne-effoht wis tas. Winfch ar leelu belkaunibu aifleedsa sawu tehnu un mahti un lihds beidsamam palikka pee ta, ka ne-effoht wiina dehs.

Ap scho laiku atnahja weena sinna no Siberijas, no Tomfkas, ka tas us gruhdeem darbeem pasuddinahs Fridrikis R. jau 13. Oktoberi 1844 no lahda brandwihna sabrihka isbehdsis. Nu ta leeta bij gluschi skaidra, ka Rosenbergis zits nekas nebij lä Fridrikis R.

Kur Fridrikis pa teem tšetroem gaddeem bijis un lahdas blehdibas winfch pa to laiku padarrijis, to teefa newarreja pee gaismas west. Par to ka bija isbehdsis, teefa nofreedra pehz kriminal likkumeem, ka Fridrikam buhschoht meefas strahpi doht, sihmi eedesinaht, us 5

gaddeem pee gruhdeem darbeem list un tad us Siberijas kolonijahm aifraidihit.

Scho behdigo notikkumu eewehrojohit, jamekle ta fakne, no kuras ta nabaga jaunekla pohstis isaudsis. Kä winfch palizis par sagli, laupitaju, flepfawneeku un tehwa un mahtes aifleedsaju?

Mehs atrobdam diwlahrtigu fakni:

1) Tehws gandrihs nekad nau pee mahjahm bijis un mahte bij nejehdstigs zilweks. Kreetnas audsinaschanas truhka. Miblestibas truhka. Fridrikis newarreja sawus wezzakus mihtoht. Winnam bija gruhthahs liktens, ne tä pascheem pagonu un nehgeru behrneem, kas tak mas dauds sawus wezzakus mehds mihtoht.

2) Ja nu Fridrikam mahjas audsinaschanas truhka, tad wehl skohla buhtu warrejusi wiina us labbu zellu west. Kad arri schis audsinatajs nabaga puischam truhka, tad arri brihnumä nau, ka palikka par blehdi un laupitaju.

No scha notikkuma skaidri warr mahzitees, ka laudis pee skohlas peeppeeschami, ja ar labbu sawus behrnus negribb skohlä suhtihit.

Waldischana ne ween ta peeppeeschanas brihwestiba, bet tas peeppeeschanas peenahkums. To bel skohlahm blehschi wairofees un beidsiht wissu kahrtigu buhschunu apgahsibs.

Appafschneeke, ja dauds mas prahtigi irr, ne ween nekurnehs par to, ka behrni ar warru pee skohlas teef peeppeeschi, bet turpretti kurnehs, kad peeppeeschanas nebuhs. To bel skohlahm beidsiht blehscheem tak buhs wirsrohka un pascheem gohdigeem appafschneekeem beidsamais pohstis buhs jazeefsch.

Skohlmeisters eefsch pehrkona.

Kä tas tur eegahjis, tas notizis tä: Kursemme ne tablu no tahs weetinas, kur Ma uppe zaur flintainem krafteem burbukodama sprauzahs us leiju, stahweja jauns skohlas nams. Nepezzehs skohlmeisters tur dšihwoja eefschä. Pats tas few newarreja turreht sirgu, tapehz muischä tam us wiffahm waijadstibahm dewa flepperus, ko jacht un braukt. Klepperu muischä bij leels legheris, tä tad gan warr dohmatees, ka skohlmeisterim katra deenu sawahds trahpijahs. Par to spalwas daschadibu gan nebuhtu nekahda waina bijusi, kad tik teem katram sawi nikk nebuhtu bijusch; jo zits pratta kohst, zits semme mauktees, zits flinkoja bel sawa galla, zits skrehja lä kurtis. Un gruhdi bij jahsejam ar saweem neffejeem eepasihtees; zaur tam dascha kesa gaddijahs. Tä lahda jaukä pawaffaras deenä minnehis skohlmeisters isjahja sawu draugu apmekleht, kas bij arrendators P. muischä. Tur tas lihds wakkaram zeemojahs un tumfinä mahjä jahja. Zelfsch gahja zaur finukku behrsu un altschnu birsiti un laf-

stigallas tehwinisch tur sawu jauku meldinu pohgaja, kas Latweischu wallodâ tâ skann: Dibrick', dibrick', ferr sack', ferr sack'; kur lîs, kur lîs? Zepp, zepp, zepp! — tisch—u—r—t—sch! —

Schi dseefma ar sawu jauku meldinu ir ffohlmeistera firdi pawaffaru eelabbinaja. Tos preezigi jahja us preefschu, te pee debbes welwes tahlumâ sibbens atspihd un nezit ilgi fahl arri duzzinaht. Beefs pehrkora mahtuls gaisâ zellahs un kamehr ffohlmeisters lihdsi Na uppei aishahj, kur tam wajadseja zauri jaht, tamehr melnais uhdens un ugguns padebtes tam teefcham us galwas wirfû un nu tâ duzzina, sibbina un lihst, kâ kad pastarais gals buhtu klahht. Jahjejs patlabban jahj uppê eefschâ. Us reis paleek til tumfch kâ zittureis Egyptê. Ffohlmeisters luhlo firgam zaur ausu starnu, ka ne-ushahj us kahdu leelu almini. Te tas newilfchu erauga, ka winna klesperam fatrâ ausi appatsch zaurums, til leels, kâ pingerohst. Tas dohma: Skapeh; tad schim ausis zaurumi isdurti, kâ jehram, waj lai nesajuhl ar faiminu lohpeem? Winfch brihnahs, kapeh; tohs zaurumus gaischâ deenâ nebij redsejis un nu til tumfchâ nakti tohs eeranga.

Tâ dohmadams tas fahl tohs zaurumus ar pirksteem apraudsibt. Al wai! Tam tuhbal pirkstu galli fahl spihdeht, kâ wihtola prauki, jeb kâ soffors un austinas mella-jam nebuht nau zaurumainas. Nu ffohlmeisters gan mannija, kas ta bij par spihdeschanu. Ta bij elektrizitate, jeb dabbas ugguns, kas arri sirga ausis bij eedeggufees. Tam usgahja bailes; jo atminnejahs ka patš arri bij elektrigs. Kad tas tumfâ ar gutteperkas kemmehm fawus melnūs mattūs fukkaja, tad dsirksteles lehza no teem abrâ. Un tahda elektrizitate peewelk sibbens spehlu, tadeht ffohlmeisters baidijahs, ka tam nepeesteigtohs ta wihra liffens, kas Martin Lutteram blakku no pehrkora tappa nosperts. Drebbedams tas wehl dsiffahl uppê jahja, bet nu us reis abbas sirga ausis palikka gaischas kâ ugguns leesmas. Sibbens nahza us sibbens un duzzinaja til stipri, ka kad wissa debbes gruhthu lohpa. Danni azzumirkli sibbens sperr un ffohlmeisters no sirga mugguras semmê un uhdeni eefschâ. Tas dohmaja, ka spehrens us winnu nahzis, bet kad juttahs, ka nebij trahpihts, tad tas uppes widdû nomettahs us zelleem un Deemu firfuiigi peefauza. Sirgs ar sawahm leesmu ausfihm tam stahweja klahht, kâ peeseets. Ahtri atkal pehrkons pahrgahja. Ffohlmeisters lai gan flapfch, tomehr wehl dsihws, kahpa firgam muggurâ un jahja mahjâ. Dhtrâ deenâ tam wehl galwa fahpeja un tas scho baltu deenu nau aismirfîs, kâ tam pehrkoni klahjees. „Al Kungs, zil leeli irr tami darbi! Tawas dohmas irr tohti dsiffas. (Dahw. dj. 92.) Fr. Mekon.

Lahtschineeks.

Patlabban Furgudeena bija klahthu, netahlu no leelzella kahdâs mahjâs lahtschineeks bija par nakti gullejis,

no rihta mahju faimneeks, kam ihsti firgu spalwa us rohku negahja, tamdeht ka par sebbu brokfastu dabuja un ne zaur faimneeka pascha rohkahm, bet zaur weena ustizzama talpa, no ka jau wissi mahju laudis daudstinaja, ka schis milkus preefsch fawas gohfninas pataupoht, luhdſa lahtschudihditoju lai ar sawu lahziiti scha firgeem to kuhdumu isdsenuoht; lahtschineeks neleekahs diwreis luhgtees, pawehl wispirms weenu firgu no stakka iswest, nostahdija lahziim prettim, tad lehdes farahwis liffa tam leelam firgu ahristim stipri ruhkt, lai mundrumu eeruhzoht; pehdigi maddaja lahzi pa stalli, istabu un riju, lai mahju meers rastohs, kas jau tur fahzis sust. Wissadi isehrmoees, no faimneeka labbu ahristes naudu dabujis un no faimneezes willinas, lai aitas labbi eedohdotees, tas it preezigs aishahja.

Rassitaji gan gribbehs sinnaht, waj jau sirgi labbi paliffufchi un mahju meers un aitas labbi pee schi gadda isdewufchahs? kas dohs? Kâ bijis tâ palizzis, warram gan fazzibt, kad faimneeks par to ahristes naudu buhtu ausas nopizis un patš sille eebehris, tad jau firdſini labbaki buhtu isflattijufchees, ne kâ no lahtscha ruhlfchanas. Kad Furgudeenâ ar sawejeem un faimi buhtu Deemu peeluhdsis, tad jau eefsch mahjahm arri meers rahditohs, aitas gan puelhdſ isdewufchahs, bet ganu puika tamdeht, ka faimneeze winnam neweenu rihtu brokfasti nedohdoht, aitas labbi freetni aukstâ laikâ ispeldinajis.

C. Wissmann.

Es ne-esmu wis nomirris.

Weens reisneeks ap leeldeenas swehtkeem nahza us Konstantinopeli un tur nehma kohrteli pee weena pasfhtama Turka. Schis swescho zaur sawu dehtu liffa eewest wislabbakâs galwas pilfchta familijâs. Wissur swescho labbi usnehma un peh; Turku mehdes baggatigi apmeeloja ar kassiju. Melnais dsehrens muhsu wihrinam gan labbi smeckleja, bet nakti meeru winnam laupija. Jo kas par daudi kassiju dserr, tas newarr lahga gulleht.

Dakteris winnam padohmu dewa, lai drufku opijuma nemmoht preefsch gulleht eefchanas. Jo opijums gahda labbu meegu.

Bet winfch weenreis labbi freetni gribbeja isgulletees oht' til daudi opijuma nehma ne kâ dakteris bij fazzijis.

Pe gullefchanas taiffdamees winnam peepeschi eefchahwahs prahtâ, ka Turki sawus mirronus tuh lit peh; mirfchanas mehds aprakt. Schaushalas winnu pahnehma, dohmajoht, ka warrbuht winnu turrefchoht par nomirruschu un dsihwu apraktfchoht, ja deht opijuma warrbuht ilgi gullefchoht. Nahwes swedri winnam pillesja ais leelahm bailehm.

Winfch sawu draugu, to faimneeku, gribbeja aizi-naht, bet tas us sawu haremu jeb seemu istabu bij aishah-

jis, kur neweens swescha is nedrihst rahditees un tee sul-
laini til ween Turku wallodu fapratte. Wesselu stundu
winafch sawu galwu lausa ar tahm dohmahm, ka nu war-
reschoht isglahbtees no tam, ka winnu dsihwu laj ne-aproht.

Beidschoht atradda tahdu padohmu. Winafch rakstija us
fahdu lappu ar leeleem bohstabeem: „Es ne-efmu wis no-
mirris!“ un to lappu ar kalla autu fewim usfehja us
peeri. Tad meerigs apgullahs.

Bet nu atkal fahka behdatees, ka warrebht meega to
lakkatu ar to lappu netihsham norauschoht. Schihs beh-
das opijumam til stipri prehtiturrejahs, ka winafch wissu
nakti opijumam par spihiti neweenu brihtinu negulleja.

Ohtra rihta winafch aibrauzo no Konstantinopeses,
zittur meerigaku meegu bes nahwes bailehm melletees.

Labba pawaffare.

Diwi nedelas preefch waffarasfwehtkeem, no zetta
grubtibahm nogurris un isflahpis, eegahju Streiputu
krohgä, ar fahdu malzinu allus atspirdsinatees; preefchä
atraddu jau dimi gohdigus wihrus, Swehtinu un Sel-
tinu, weens basnizaswihrs ohtes dselklappatais. Abbi
kä labbi draugi, pehz pagahjuschas labbas pawaffares,
bija abraufuschi pee schnabba lahfites aprunnatees par to
leelo siwi, kas prawectu Jonafu norijuse, waj ta lihdata waj
fikke bijuse. — Mannoht ka zitti klastbuhdami negribbeja
tizzeht, ka til masas sortes siwis dsihwu zilweku warreht
eeriht; abbi weenprahtigi norunnaja skattitajeem parah-
diht, ka wihrs wihru arri warroht eeriht. — Nu kehrah
dubshigi pee apfohlitas skuntes — bet par nelaimi ab-
beem bija farri appafsch zeppures fa-anguschi, kas pee
cerihshanas sohbös kehrah, tapehz tad tee papreefch
bija janolaffa; nu raweja arri! — tur bija ko skattitees;
katli karfcheja, farri zihsteja, kauli brifcheja, banki
un krehfli no bailehm mettahs angshpehdu pee semmes; —
driht ar pluhshchannu buhtu gattawi tikluschi, kad zitti no
bailehm, ka dimi tahdi gohdigi tehwi, weens ohtu eerih
un tahda wihse preefch azzihm pasuddihse, neubtu starpä
krittuschi un darbu nokawejuschi; par tahdu nerrastibu
apstaituschees, abbi aibrauzo us mahjahm, skunstlikie
palikka us zittu reisi. — Wesseligas schkawas tahdeem
wehle Dhshkeris.

Wisjaunafahs sinnas.

Atehné 20. (5.) Juni atkal 5 no teem fleplawahm,
kas pee Mahratones tohs Englandeeschus bija nokawuschi,
nahwes strahpi zeetusch.

Rohmä Konzilijas tehwi sehdeschannu noturr pehz seh-
deschanas par pahwesta nemaldibu spreesdami un jeshu
starp teem biskapeem schai jaunai mahzibai dauds pretti-
neeki, tad tomehr scho mahzibu 29. Juni, Pehter Pah-
wila deenä, dohma isfluddinacht un apstiprinacht un kon-
ziliju tad beigf. — Zaur schihs mahzibas isfluddinafcha-

nu raibums leels zeffes kattofu basnijä, bet pahwests un
winna partija nebihstahs neneeka.

Lehrpates tuwumä, Kabbinas muifschä, waffaras-
fwehtkos 19 skohlas lohpä jaukus skohlas un dseedafcha-
nas swehtkus noturrejuschi. Bij fanahfuschi pahri par
1000 behrneem un dauds tuhstoschi leeli zilweki. Us
scheem swehtkeem wiss labbi un pareisi isdewees, dseed-
juschi pa wahzifsi un iggaunifsi un awises newarr deew-
gan usteikt zil tur tahda dikti leela kauschu pullä tomehr
wiss pa gohdam gahjis. Kaut taf arri muhsu Dohbele
noturrami Latweefchu dseedafchanas swehtki wisseem, til-
pat dseedatajeem ka klastitajeem, par preeku un patifschannu
isdohtohs! Zerram gan ka ta buhs, kad til wissi, kas tur
fanahfs, atnesa lihds to labbu apnemshanohs no fawas
puffes wiss ko darriht, kas schohs pirmohs Latweefchu
swehtkus padarra par ihsti patihkameem swehtkeem!

Zelgawas eelas schinnis deenas mudsch ween no Zah-
na weeseem, kas te fabraufuschi fawas waijadshbas deht.
Sinnams ka teateri, konzertes, milsumihra bohte un zittas
tahdas weetas, kur par labbu naudu daschadas leetas israh-
da, arri nestahw tuffchas. Til gastuhshneeki dikti par to
kurn, ka pee winneem schogadd til daudsi wairs kohrteli
nenemm ka zittos gaddos, jo kad pa Zahneem kohrteli
gastuhshos aplam dahrgi, tad dauds kungi kohrteli us-
nehmuschi Rihgä un ikdeenas jau agri no rihta no turre-
nes atskrej par dselzjellu, kas taggad 5 reis par deenu
reisneekus atwedd un aifwedd.

R. S—z.

A t b i l d a.

J. B—B. Zubh praffect, tur isg. nummura Wisdegguns palizis.
Wehs ori. Rabageltin us zetta flitri gahjis.

**Rabbibas un pretfchu turgus Zelgawä, 13. Juni,
Rihgä, 13. Juni un Leepajä, 30. Mai
1870. gaddä.**

	Maffaja par:	Zelgawä.	Rihga.	Leepajä.
1/3	Eschetw. (1 pubru) rudsu	2 r. 30 f.	2 r. 75 f.	2 r. 50 f.
1/3	" (1 ") tweefchu	4 " 50 "	4 " 50 "	4 " — "
1/3	" (1 ") meeschu	2 " 30 "	2 " 10 "	2 " — "
1/3	" (1 ") ausu	1 " 30 "	1 " 15 "	1 " 20 "
1/3	" (1 ") strau	2 " 40 "	3 " 50 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") rupju rudsu miltu	2 " 30 "	2 " 25 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") bihdeletu	3 " 25 "	4 " 50 "	4 " — "
1/3	" (1 ") tweefchu miltu	4 " 75 "	5 " 50 "	5 " — "
1/3	" (1 ") meeschu putraimu	3 " — "	2 " 50 "	3 " 70 "
1/3	" (1 ") kartoffeli	1 " — "	— " — "	— " 90 "
10	pubu (1 birfawu) feena	2 r. 50 f.	3 r. 50 f.	3 r. — f.
1/2	" (20 mahz.) sweesta	3 " 50 "	4 " 50 "	4 " — "
1/2	" (20 ") dselses	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabala	1 " 30 "	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") schfihstu appitau	6 " — "	— " — "	7 " — "
1/2	" (20 ") frohna sinnu	2 " 75 "	2 " 50 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") brakta "	1 " 75 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	muzzu sinnu sehllu	10 " — "	9 " — "	— " — "
1	" flku	12 " 15 "	15 " — "	13 " — "
10	pubu farlanas fahls	6 " 60 "	6 " 25 "	— " — "
10	" baltas rupjas fahls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 50 "
10	" " swalkas fahls	6 " 40 "	6 " — "	4 " 50 "

Latw. Awischu apgahdatais: J. W. Sakranowicz.

S l u d d i n a s c h a n a s .

 Ar augstas valdības atvēlēšanai 26. Juni šķ. g. Dohbelē **pirmec Kursemes Latveeschu dseedaschanas = svehtki** taps šwinneti. Gefahkses basnijā pulksten 1108 preekšč pufšdeenās. Biljetes maksahs 15 kap., ihpafchi krehfli 50 kap., drukkata programme 5 kap. Ja kas atlikšes no naudas pehz tahm waijadšigahm šwehtku isdohšchanahm, to nosuhtihš **Latveeschu mehmfurlu skoblai.**

 Programmes dabujamās Jelgawā Steffenhagen grahmatu boht un Dohbelē pee ebrgelneeka.

Jelgawas pilsehtas draudses banka, ar pilsehta draudses galwoschannu zelta.

Jelgawas pilsehta draudses banka irr atwehrtā 5. Juni šķ. g. un irr nospreeduse:

1) Intresses par nodohstu naudu, kas ne us ihfaku laiku, tā us feschēem mehneschēem un tiffai appalās summās (t. i. bes kapeikeem) un ne appakšč peeždesmit rubuseem tohp pretti nemta:

a) ar sinnamu terminu no feschēem mehneschēem libdš weenam gaddam, tšchetru prazentu leelumā par gaddu;

b) us weena gadda un wairahf, par atmaksajamu naudu pehz feschu mehneschu usfazzischanas, peežu prazentu leelumā par gaddu maksahf, rehfinahšs no tahs deenas, kurrā no bankas bilkete isdohsta.

Preekšč intressu prettinemšchanas 2. Janwāra un 1. Juli mehn. d.; par šchahdu nodohstu naudu tohp tahm peederrigahm bilketehm 24 kuponu ar talonu peelitti.

2) Prazentu leelums par parahdeem, kurrus banka šawdšs statutdšs preekšchrafsitā wihsē isdohd, irr šchis: par parahdeem, kas tohp dohti

pret wekseleem 6½ libdš	8 prazentehm par gaddu,
„ wehrtības papihreem	7 prazentes „ „
„ prežzehm	8 „ „ „
„ obligacijahm	9 „ „ „
„ šelta un fudraba leetahm, dahrgeem afmineem 2c. 9	„ „ „

Banka irr magistrata ehkā, Jelgawas pilsehta kemmerejā un irr ikdeenās no pulksten 4 libdš 6 pehz pusdeenās walkā, bes ween šwehtdeenās un šwehtku deenās.

Jelgawā, 1. Juni 1870.

Direkzija.

Tanht nakti no 24. us 25. April netahlu no Grentšču muišas, no diweem ašbehaufschēem sagleem **1 melns širgs**, 12 gaddus wezs, wehrtš 20 rubl. fudr. ar **eejuhgu** un **bruhni mahleteem ratteem us dšelfu ašfihm**, 30 rubl. wehrtibā, weenas **wezās šchirras** un weens **maifs** ar teem bohštabeem A. B. eelšmehts, atšahni tappušt. Tas sam šchis leetas peederretu, zaur šcho no Jelgawas pagasta teefas teef usajinahšs, zaur peereschānu tahs waijadšigās peerabdišchanas un atlibdšinaschānu par tahm isdohstahm maksahm, **eekšč 6 nedetu laika** tohs pašchus pretti nemt, jo zittadi tiks ar tahm pehz liffkuma darrihts.

Grentšču pag. teefas nammā, 3. Juni 1870.

15. Mai šķ. g. irr pee Kruschkalnes fudmallu frohga pulksten 3. no ribta weens **behrs širgs** ar **eejuhgu** frohgas gallā peefekts atrahš. Tam tas peeder, taj libdš **25. Juni šķ. g.** to peerabda, to fluddināschānu un šmittināschānu ašmaksā un šawu lohpu šawemim; jo zittadi pehz liffkumem taps darrihts.

Kruschkalnes muiššaswaldišchanā, 18. Mai 1870. (Nr. 25.) Muiššaswaldišchanas weetneekš Joh. Krasft.

No Jaun-Sessawas pagasta waldišchanas wifšas pagastu, muišchu un pilsehtu waldišchanas tohp usajinātas, to šchejeenes wufki, **Aristop Mišser**, sam pee rekrubšču lohšechanas **4. nummurs** peekrittis un zaur behgšchānu, tā mannihts, Jelgawas tuwumā bes pašes šch zittas šabdas rittigās parabdišchanas ufturrabs. — kur winnu manntu, tablu šakeri un Jaun-Sessawas pagasta waldišchanai. Šchān mahjās, peefubirt. Jaun-Sessawā, 10. Juni 1870. (Nr. 177.) Pag. wezz.: G. Rosenfeld. (E. W.) Teef. štr.: Wather.

Štrohderu pilniga rohšas grahmata.

Darru sinnamu, ka 7. dakšas no minnetas grahmatas jau isdohšas un kas grihb wehl warr katrā laika apstilleht pee **J. Dahlmann**,

Ribgā, Mastawas abrihgā, Dširnamu-eelā (Māhlenstrāšes) Nr. 50, šch Jelgawā pee Schablomšty tangā.

 Gattawu rihwetu un arci **faušu eljes** un zittu **fehrti** no wifšahm fortehm warr dabuht Jelgawā šubra bohšt appakšč rindahm, tā arci ohtā bohšt leelajā eelā pee **Klein.**

Appakšč Stofmannmuiššas (Widjemmē pee Daugawas) irr **semneekš mahjās** pahrdohdamās. Šchaidrakas šinnās isdohš muiššaswaldišchāna.

 Šaweem gohdajameem fundehm darru zaur šcho sinnamu, ka es preekšč šchi waffaras gabala atfal leelu frahjummu no **wadmalahm** (Tuch), **buffšineem**, linnu un **bohmswillas drehbehm**, šchda un **bohmswillas lafkateem**, **kattuncem**, **šchirtincem**, **kemberijeem** un **dašchadahm zittahm prežzehm** esmu dabujis. Pee zeeti nolikta zenna, bes dingeschanas, es arweenu apšohlu gohdiigu apdeeneschānu un luhdšu manni apmekleht Jelgawā, leelajā eelā, **A. Schweissing.**

Mahju pahrdohschāna. Šchobles muiššā, 3 jubdšes no Dohbelēs, **8 semneekš mahjās** pahrdohdamās. Kas winašas grihb-piert, taj šchidšahs šalibščhanas debš pee muiššaswaldišchanas peeteittees.

No žensures atwehlehts. Ribgā, 15. Juni 1870.

Drukstahšs pee J. W. Steffenhagen un debļa. (Tē klahf peelikkums: **Basnijos un šchohlas šinnās.**)

Basnizas un skolas sinitas.

Weens Ranga, weelā tizziba, weena tristiba.

Rahditajs: Brahtu lubgšana pēe brahteem. Gabbali no basnizas liffumu grahmatas. Jauna basniza eefweetha Deewa waffaras fpreddikis. Konfordija. Deewsinā, deewsinā. Sinā.

Brahtu lubgšana pēe brahteem.

Nowgorodas gubernā, kas irr 2186 kwadrat juhdses leela, leelaka ne kā Kursemme, Widsemme un Jggawu semme kohpā, dšihwo pa wiffu gubernu iskaisiti kahdi 3¹/₂ tuhstoschi lutтеру, un weens patš mahzitajs irr preekšč wiffa schi leela darba gabbala, kur dasch draudses lohzeļlis dšihwo us 90 juhdschu tahluma no mahzitaja muischas. Starp scheem luttereem atrohdahs labs pulzinsch Latweeschu, buhs jau pēe tuhstosch dwehselem, kas beidsamajōs 6 gaddōs no Kursemmes turp aigahjuschi un apmettuschees. Tahdu Latweeschu koloniju irr tur 9, starp tahm arri tahs dauds minnetahs Derewo un Luban, kur Latweescheem gan bij semme eerahdita, bet kur laudis tomehr buhtu leelā pohstā krittuschi, ja Deews nebuhtu dewis isdohtees, ka isgahjuschā ruddeni scheem kolonisteem no krohna tappa aisleceeti kahdi 15 tuhst. rubli us 10 gaddeem, loj warretu sawas semmes tam lungam aismakht, kas to gan bij Latweescheem pahrdewis, bet nu ilgahf us naudu negribbeja gaidiht. Zaur mahzitaja pahliu un meleschānu iinahza, ka krohnis scho palihdsibu laudihm rahdija un nu dšihwes weetina irr drohscha, bet schim laikam eet wehl deewagan gruhti un ar fweedreem waigā japuhlejahs, ka warr sawu maifiti ehst un to krohna parahdu, kas 10 gaddōs ismakfajams, atlihdsinaht. Tapat arri zitteem kolonisteem netruhstf daschu laizigu trubtumu, bet ne par to schē fuhdsamees. Deht garriga trubtuma gribbam tē lubgšanā preekščā zelt. Ar dwehsefu kohpšanā eet tur jo gruhti. Kur laudihm wifs spehfs us to ja-aisdohd, lai dšihwes usurra netruhstf, tur sinams maj ta preeka un arri tahs eespehshanas us to, ka skolas buhtu, jo ar ko tahs lai zelt, ka lai lohne skolmeistēri, ka lai panahf weetinas, kur kohpā warr sawam Deewam kalpohf? Turklaht arri netiklas mahzibas fahf felt. Starp 1869. gadda eenahzejeem no Deel-Geres irr 5 baptistu familijas, kas sawu sehflu ranga firdis eekaisht. Schim brihscham gan teem wehl ne-isdohdahs, jo laudis wehl proht it labbi ar skaidreem Deewa wahrdeem atbildeht muffinatajeem, kas tohs gribb atwilt no tizzibas schkhishta awota, bet waj tumfiba nepaliks jo leela, kad ihstas dwehsefu kohpshanas trubstf? Zif lai spehj weens mahzitajs kohpt kolonijas, kas us 80, 100 un 200 wersehm tahlu? Daschu dauds ja 2 reis pa gaddu warr apmekleht. Gan wezzati apfohlahs, ka mahzihš mahjā sa-

wus behrnus, bet zif tur warr isnahft? No schim sawa gannama pulka behdahm lihds fprehts, Nowgorodas mahzitajs Brušniski irr preekščā lizzis lubgšanā Pēhterburgas komitejai pēe lutтеру palihdsibas lahdes, lai nahf palihgā, ka warretu preekšč schim kolonijahm gruntigu skolmeistēri un lesteri peekemt, kas if mehneschus lai nonahf kolonijas tur behrnu mahzibu ustraugahs, deewakalposchānu turr un ranga, kafrā weetina no pascheem draudses lohzeļleem weenu tif tahlu eefkohloht, ka warr fpreddikus preekščā laffiht un pahtarus noturreht. Pēhterburgas komiteja to irr apfohlijust isgahdaht. Schis patš, Nowgorodas mahzitajs nu wehl deht ohtras leetas nahf ar lubgšanā pēe Jelgawas lutτερ. palihds. lah. komitejas, lai palihds Kursemmes dehleem tur tahlā fweeschumā ar kahdahm garrigahm grahmatahm un raksteem, ihpafchi dseefmu un fpreddiku grahmatahm, katkismehm un abbezehm, ko paschi tur nespehj eegahdatees. Tapchz tad zaur scho lappina luhdsam, leezeet pēe mallas wiffu teefachānu, waj labbi waj nelabbi tee darrija, kas aiseedami Jums mugguru greesa, bet nemmeet pēe firds wiaru garrigas behdas un fneedseet teem palihgu ar grahmatahm, kaut buhtu apwakkatas. Wiaru irr Kursemmes behrni, irr weenas mahtes behrni lihds ar mums, prohti fahs paschas lutтеру basnizas behrni un geibb sawu tizzibu turieht. Tad ne-atraujatees no sawas paschas meefas un deesuhteet mums paschi waj zaur Juhju mahzitajeem mihkas grahmatu dahwanas, ka tur tahlumā ta debbes gaisma plauktu behrninu firdis, pshstohs usaugufchōs un dascham ftingalwim preeka affaras azzis atspihdetu, par to mihlestibas fihmi, kas tam atspihd no wezza tehwofscha. Un Deewam lai irr gohds zaur winneem un zaur mums!

C. von Fireks,

Jelg. apr. palihds. lah. direktors.

Gabbali no basnizas liffumu grahmatas.

Newenam ewang. lutтеру lohzeļkam Kreewusemmē nau brihw nei ar mutti nei ar raksteem mahzibas laudis laist, kas irr pretti schihš basnizas mahzibahm. (§ 2.)

Rattam namma tehwan irr brihw preekšč few un sawas faines laizinu nemtees preekšč deewakalposchānas mahjā, bet neweens lai netohp zaur to aiskawehts pēe deewakalposchānas basniza (§ 16.). Kur kahda deewakalposchāna waj sehstās waj zittur kur fapulzina waitahf ne kā tif ween paschu peederrigohs un faimi, tur tahm nau brihw zittadi tapt turretahm, ka tif ar basnizas teefas

atwehleſchanu un ar polizejas ſinnu. Turklahst wehl ſchee liſſumi ja-eewehro: 1) tahdās fanahſſchanās neweenam nau brihw nelahdās runnās no galwas turreht, nei ſakra-mentus iſdallihst, un wiſſa deewalpoſchana tiſt warr ta buht, ta laſſa ſwehtus rakſtus, beſ wiſſas wahrdu pee- liſſchanas no ſawas puffes, ta dſeed tiſt tahdās dſeeſmas. laſſa tahdās lubgſchanas waj ſpreddiku grahmataſ, taſ no baſnizās teeſaſ irr atwehletā; 2) ſchihm fanahſſcha- nahm nau brihw buht baſnizās deewalpoſchanaſ laiſā un taſ irr aiſleegtaſ, ja zeſt ſchleſſchanu kriſtigā draudſē jeb aiſteef baſnizās waj draudſes lahtibu. Baſnizās tee- fai un draudſes mahzitajeem buhſ par to nomohdā buht, ta ſchee liſſumi netohp pahrahtpi un ſweſchaſ netillaſ mahzibaſ laudiſ nejauz; tiſſihdſ tee ſinnu dabuhn no lah- daſ ne-atwehletā deewalpoſchanaſ ſapulzeſ, buhſ teem gahdaht, ta taſ tuhdaſ tohp aiſleegtaſ un pahrahtpeji tohp augſtafahm teeſahm nodohti.

Janna baſniza eeſwehtita

Irbeſ draudſē (Irben) Dundagaſ pagāſtā Kurſemmē. *)

Dundagaſ pagāſtā, taſ warrbuht daudſ zeenigeem awiſchu laſſitajeem paſiſtāmē, irr weenſ no teem wiſſu- leelaleem pagāſteem Kurſemmē. Tē irr iſchetrāſ baſnizāſ, beſ taſ pīlebaſnizāſ, kur wairſ ſen gaddeem deewalpo- ſchanaſ neturr, un diwi mahzitaji, kurri ſatrſ ſawā mah- zitaju muiſchā dſihwo. Preeſch 11 gaddeem bija no wiſ- ſahm Dundagaſ baſnizahm, beſ minnetāſ pīlebaſnizāſ, tiſſikai weena no mubra buhweta, taſ jittaſ wiſſaſ no kōhka, beſ taggad turpietti Dundagai tiſſikai weena kōhka baſniza, Kōkſaſ roggā, kurrā Irbeſ mahzitajſ deewal- poſchanaſ turr. J beſ mahzitajam jawōlda tribeſ baſnizāſ: Irbe, Givkā un Kōkſā. Givkā taggadēiſ Dundagaſ zee- nigſ dſimtkungſ, baronſ G. v. d. Oſten-Sacken, liſſa pirmahſ jaunū ſkaiſtu baſnizu no atmineem uſubweht, kurrā jau preeſch 10 gaddeem eeſwehtita. Bet aiſrehtnā- jā gaddā arri Irbe, jaunū, jo ſkaiſtu atminā mubra ba- ſnizu pobeiſa buhweht un ohtā atwentſ ſwehtdeenā tanni paſchā gaddā eeſwehtija. Zeenigam lungam un draudſei deewſgan publikaſ bija tanniſ knappōſ gadōſ, tahdu greſnu baſnizu uſubwehoht, taſ daudſ tuhſtoſchūſ rubtūſ maſjaja, jo ta deewſgan ſkunſtigi buhweta: tohnim labbi pa-augſta ſpižze, kurrā jau taſlumā kō ſudrabota ſpihd; — ihpaſchā mohdē ee-appaki buhwehtſ drehſkambariſ, kam weenam paſcham augſchā ſeptini lohgi, taſ arri baſnizai dohd gaiſchumu; — tohti greſni iſrohtahtſ altariſ, taſ warrbuht arri drihſ ar altaraſ bildi jo greſni puſchkoſeeſ. — Bet preeſ ſo leelſ buhſ wehl taſ, tad brangāſ ehrgēleſ uſ augſto un ruhmiſgo ehrgēlukohri warrbuht jau ſchinni waſſarā taſ leiſeneſ ehrgēlu buhwetajſ A. Dünſbergiſ

*) Raſſitajſ ſchō rakſtu lihdſ ſchihm bij aiſturrejiſ, jo bij arwehneeſ, tiſt tad to laudiſ laiſt, tad baſnizai arri jaunāſ ehrgēleſ raddiſeeſ un taſ nu ſchōgad noteef.

ſehdinahſ, kurrāſ patſ zeenigſ Dundagaſ dſimtkungſ dahwina un draudſe no preeka wehl peepalihdſ, lai min- nehtſ meiteriſ taſ jo greſni warretu iſrohtaht. Kamehr ſchō jaunō baſnizu buhweja, bija mahzitajam ar ſawu draudſi deewſgan gruhuma, jo daſch daſchadāſ weetaſ pa to laiſu deewalpoſchanaſ turreja; gan mahzitaju muiſchāſ ri jā, gan winnu ehrtbergi, un — tomehr taſ weetaſ ne- bija deewſgan plaſchaſ, draudſi waſſigi uſnemt; tad waſ- ſarā, tad Deewa gaiſſ wehleja, meſcha mallā uſ paſalni- na, tappa deewalpoſchanaſ turreta.

Wezza Irbeſ kōhka baſnizina bija ſtabwejuſe 100 gad- duſ; tad 4. April 1866. gaddā winnu no-ahrdija, lai uſ to paſchu weetu jaunū warretu uſtaſiſht. Tad 6. Juni tanni paſchā waſſarā, Dundagaſ wezzaſ zeenigſ dſimtk- lungſ Th. v. d. Oſten-Sacken, taſ no ahreſemehm bija at- brauziſ, ar ſawu paſcha rohku liſſa jaunai baſnizai gruntſ, jeb ſtuhra atmini.

Mahzitajſ ar ſawu draudſi ilgodameeſ ilgojahſ pehz taſ eeſwehtſchanaſ deenas, lihdſ arri winnu kō ihſtenu preeka deenu, ohtā atwentē aiſpehrnājā gaddā ſagaſidija. Pee eeſwehtſchanaſ bija zeen. generalſuperindentaſ kungſ un daudſ nahburgu zeen. mahzitaji atnahkuſchi. Arri no taſleneſ daſchi mahzitaji bij ſohljuſchēeſ to gohda deenu ar mums pawaddiht, beſ tiſſikai Dolbeſ un Kandawaſ zeen. mahzitaji bij atnahkuſchi, jo zittuſ laweſchanaſ bija noturrejuſchāſ. Dundagaſ zeeniga dſimtkungſa weetā bija atnahziſ winna brahlſi, Tingeru zeenigſ kungſ, taſ tiſ ilgi Dundagu pahrwalda, kamehr patſ dſimtkungſ abre- ſemmēſ reiſo. — Wiſſi ſchee zeenijami weeſi eeſwehtſcha- naſ deenā pulkſten 10: no mahzitaju muiſchāſ, ſawāſ amata drehbēſ gehrbuſchēeſ lihdſ baſnizāſ durwibm, pa pahreem rindē atnahje (mahzitaja muiſchaſ irr baſnizāſ tū- wumā), kur draudſe un daudi laudiſ ir no ahredraudſehm ap jauko Deewa nammu ſapulzejuſchēeſ gaidija. Uſ kōh- ſchu, ruhmiſ gu plazzi, baſnizāſ durwju preeſchā, nodſee- daja papreeſch ſlawāſ dſeſmu, tad turreja Daibeſ mah- zitajſ jauku runnu pahreem mahdeem: „Kad weenſ lohzeſkliſ zeeſch, tad wiſſi lohzeſkliſ zeeſch lihdſ, jeb kad weenſ lohzeſkliſ tohp gohdi- nahtſ, tad wiſſi lohzeſkliſ preezajahſ lihdſ. 1. Korint. 12, 26.“ Wātſ runnatajſ ſirdi aiſgrahbōſ, arri klauſitajeem ſirdiſ aiſgrahba, jo winſch wezzo kōhku baſnizinaſ bija redſejiſ, tanni tappiſ eeſwehtitſ, tanni ſwehtu waſſarinu pirmo reiſi baudiht ſahziſ, winſch Ir- beſ wezza mahzitaja dehlſ, Irbeſ mahzitaju muiſchā dſim- miſ un uſaudſiſ. — Kad runnu beidſa, tad dſeedaja un pehz tam eedewa taſ buhwu meiteriſ A. Schrot dſimtk- lungſa weetneeſkam, Tingeru zeenigam lungam, jaunahſ baſnizāſ ſpohſchahſ atſlehgaſ, kurrāſ ar ſmuſku bantiſ bija kōhpa ſaſeetaſ un tā darroht weenu ihpaſchi pee tam pee- klahjigu wahzu ſalkamu wahrdu iſteiza, jo minnehtſ buh- wu meiteriſ kō wahzſemneeſ buhdamē latwiſki nemahſ; bet Tingeru zeenigſ kungſ taſ atſlehgaſ paſneedſa zeeni-

gam generalsuperintendentam, kas jauno basnizu atflehdsa, fur tad wiffi zeenijami lungi un mahzitaji pa preekschu un draudse winneem pakkat eegahja. Nu nostahjabs generalsuperindents ar diwi pee tam iswehleteem mahzitajeem pee altara, fur jauku un spehzigu runnu noturreja pahr teem wahrdeem: „Ge-eita zaur wiinna wahrteem ar pateikschanu, wiinna pagalmjös ar teikschanu, pateizeet wiinam, flawejeet wiinna wahrdu. Dahw. ds. 100, 4.“ Spehzigu runnadams, draudsi jauki pamahzidams, paslubbinaja to un peelohdinaja tai jo zeeti pee ta Kunga pagalmjeem turretes ar pateikschanu un wiinna wahrdu flaweschanu u. t. j. pr. Tad runnaja ihfaki abbi assistenti; pirmahl Buses mahzitajs pahr Luhl. 19, 1—10. draudsei isteikdams, ka it la Zakeum, arri schai draudsei no Jesus schodeen schelastiba notikufe un t. j. pr. Tad ohytris assistents, Dundagas mahzitajs famu runnu pahr teem wahrdeem: „Ka mihligas irr tawas mahju weetas, af Kungs Zebaot u. t. j. pr. Dahw. ds. 84, 1—7.“ noturreja un ar firnigu luhgshanu beidsa. — Nu generalsuperindents wehl draudsi jauki usrunnaja un tai atgahdinaja abbeju assistentu wahrdu un tad eefwehtija scho nammu un tabs swehtas weetas, ta Kunga altari un lanzeli. Pehdigi wiasch papreekschu un tad wiffi pakkat zekös nomettas un eefwehtichanas luhgshanu spehzigu un firdsdiibenigi luhdsä, kas wisseem firdis tohti aigrahba, tad wiffu draudsi swehtidams famu basnizas eefwehtichanas darbu beidsa.

Nu eefahläs ta ihstena deewakalwoschana, fur papreeksch Irbes draudses mahzitajs latwiffi, pehz tam wiinna brahlis, Kandawas mahzitajs, wahziski spreddiki turreja. Wats draudses mahzitajs jauku spreddiki pahr Jaha. ewang. 4, 21—24. turreja, tanni draudsei jauki istahstija pehz preekschä lassiteem wahrdeem, lai nu draudse us to ween nepalaischotees dohmadama, ka nu Deewä tiklai schinni tohschä un gresnä Deewa namma ween peeluhdsams effoht, bet wiffur un wiffas weetas, ka jau preekschä lassiti wahrdi paschi skaidri to mahza, wiinu buhs peeluhgt garrä un pateefbä, tapehz ka wiasch gars irr u. t. j. pr. — Kandawas mahzitajs famu spreddiki (wahziski) turroht, wiffas klausitaju firdis aiskustinaja spehzigu runnadams, drohschi, skaidri un no swehteem raksteem riktigi istahstidams peerahdija to ihstenu swehtibu, turra mums no basnizas teek: pirmä kahrtä zaur to altari, ohträ kahrtä zaur spreddika krehflu (lanzeli) un treschä kahrtä zaur kristigu draudsiibu. Samä jaukä spreddiki peeminnedams arri tohs strahdneekus, amatneekus, kas pee schi gresna, jaukä Deewa namma strahdajuschu un tohs, kas tur peepalhdsejuschu; Deewam pawehleja wiinüs; arri tohs, kas weenu paschu almini tiklai preeksch schä namma buhweschanas buhtu pazehlis, jeb kusch tiklai weenu paschu pirksu pee schi darba buhtu peelizzis, tohs samä firdsdiibenigä aiskustinane eeflehdsa, pahr wiinneem Deewu luhgdams, — lai Deewä tohs swehtitu!

Un — tä tad nu arri pateesi ar pateikschanu, ar teikschanu un wiinna wahrda flaweschanu, notikka ta eefwehtichana ta Kunga pagalmju, Irbes jaunä basnizä! — Lai tad nu jelle arri pateesi Irbes draudse, dsiki jo dsiki sawäs firdis to leelu schelastibu buhtu uswehmuse, kas wiinai tanni deenä notikka! Lai tad nu wiinna arri pateesi weenumehr un allaschia ee-eetu zaur ta Kunga wahrteem ar pateikschanu, wiinna pagalmjös ar teikschanu, pateikdama wiinam, flawedama wiinna wahrdu! — Lai tad nu wiinna arri pateesi jo labbi allaschia wehl apdohmatu tahs jaukas un labbas mahzibas, ar kurräm wiinna tanni Deewa schelastibas pilnä deenä no tik dauds swehta garra apgaismoteem wihreem tikka pamohdinata un pamahzita! Ja, lai pehdigi wiinna arri pateesi tad nu „buhtu ihstena darritaja ta wahrda, un ne tiklai klausitaja, patte fewi peewildama! Jehl. 1, 22.“

Heinr. Jacobsohn,
Irbes draudses stohlmeysters.

Deewa waffaras spreddikis.

Mahz mans draugs man lishdi laukä,
Mahz eeksch Deewa nammina
Reds tur basniza stahw jauka,
Kas nau rohschäm darrita.
Tik weens wahrds, — af tawu spehku!
Irr scho nammu uszehlis;
Tik weens wahrds to krahschänu ehfu
Irr tik stalti puschlojis.
Salki dekki feds tahs grihdas
Dschwas pukes mirds eeksch teem
Wiffur meijas istahditas
Swehtums miht eeksch salkumeem.
Silla welwe augsti zelta
Pahri pahr teem mahkumeem,
Lohgi tai no tihra selta
Spird pa tuhstohsch tuhstoscheem.
Pulku pulkeem dseedataji
Dseesmu dseed preeksch spreddika.
Slumitneeki tee spehletaji
Debbesiga musika. — — —
Zahlu augschä lanzels taifahs,
Tumschais dekkis to apfeds;
Uhdens, ugguns kohpā maifahs,
Pehrles starpā mirds un lezz.
Augstaki arween' tas zekahs,
Dshits no twaiteem spehzigeeem;
Turwast mums arweenu wekkahs
Ruhz us saweem strittukeem.
Dseedataji wiffi nobeids
Samu swehtu meldim
Un ifkarris schigli pafieids
Kreslös usnemt weetim.
Tē us weenreis wakkā klahjabs
Tumschais auts no lanzeta
Un mums galwas wirsi stahjabs
Mahzitajs eeksch talara.

Bezigs wihrs ar baltu bahrdu
 Dedfigi tas apfahrt flatt,
 Teildams pirmo bahrgu wahrdu
 Stipri tas ar pikstu kratt.
 Winna dwafcha, — wehra — laufa
 Koflus ta ka needrimas;
 Winna bals — tas pehrfons — dauts
 Mufhu zeetas firfninas;
 Winna azis, — sibbens eefpihd
 Tai wiff' tumfcha faktina;
 Winna fohds — tas fpehrens — nofriht
 Wai!! — tur refna ohfola.
 Bezais tehws ta semmei barrahs:
 „Zilmeks, ne-ess' nebehdneeks!
 Tawa firds lai man ardarahs
 Redfi! es taws waldeneeks.“
 Karsti wahrdu ta ka leesmas
 Irr ta fpreddi' eefahfums,
 Affaras — af' tawas breefmas —
 Tam pah' waigeem birsi us mums.
 Wiffus pahraemm fwehtas behdas,
 Kattris semmig' zellof friht
 Un us fawas baiku weetas
 Drebbedams pee fruhthim fitt.
 Waid un luhds ar ftumju prah':
 „Gribbi Kungs muhs pafargah't.“
 Un tas breefmu trohfnis nobeids,
 Pakalnes dohd atbafu
 Un ifkatra dshwib' pafteids
 Ufneht pirmo weetiau.
 Wiffi atkal dfeed un fpehle
 „Amen“ atflann debbest.
 Kungs, man daudsreis dfrdeht wehle
 Tahdu dabbas fpreddiki.

Er. Mekon.

„Konfordija“

jeb Gw. Lutteru basnizas leezibas raksti.

(Stat. Nr. 21.)

2. Nikejas leeziba, apspreehta un fpehla zelta us tahm abraham sinodehm Nikejas pilfehta (325) un Konstantinopole (381). Tapehz ka pastarpam wiltigas mahzibas bij zehlfchahs, kas gohdu atrahwa tam Kungam Jesum un tam fwehtam Garvam, tapehz tad atrohdam fche wahrduf peeliktus, kas ihpafchi tahdai pahrgrohffchanai pretti stahjahs. Schi leeziba, fo augstos fwehtfos mehds apustulu leezibas weeta basnizas apleezinah flann ta: (no Greekfiflas wallodas pahrliflta)

„Es tizzu eefch weenu Deewu, to wiffufpehzigu Tehwu debbes un semmes, wiffu redfamu un neredfamu leetu radditaju. Un eefch weenu Kungu Jesu Kristu,

Deewa weenpeedsimmufchu dehlu, kas no tehwa dffimmis preefch wiffas pafaulas, Deews no Deewa, gaisma no gaismas, pateefs Deews no pateefa Deewa, dffimmis, ne raddihts, ar to Tehwu weenada buhfchanā, zaur fo wifs irr raddihts, kas mufhu zilweku labbad nokahpis no debbestim un meefas peenehmis zaur to fwehtu Garvu no tahs jumprawas Marijas un zilweks tappis, arri kusta firts par mums appafsch Bonzija Bilata, zeetis un aprah'ts, un trescha deena augfchamzheles pehz teem rafsteem un usfahpis debbestis, fehd pee Deewa labbahs rohkas un atkal gohdibas nahks, teefah't tohs dshwus un mirufchus, kurra walftibai nebuhs gals. Un eefch to Kungu, to fwehtu Garvu, kas dshwus darra, kas ifeet no ta Tehwa un no ta Dehla, kas libdi ar to Tehwu un to Dehlu tohp peeluhgts un gohdinahts, kas irr runnajas zaur teem praweefcheem. Un weenu, fwehtu, kristigu, apustutu basnizu. Es apleezinaju weenu weenigu kristibu us grehku peedohffchanu un gaidu us mironuu augfchamzefchanohs un dshwofchanu nahkofcha pafaula. Amen.“

(Uf preefchu wehl.)

„Deewsfinn, Deewsfinn“

ta zil dafch faimneeks un namma tehws ar behdigu bafu iffauza pagahjufchahs truhkuma gaddos, ufshkodams tufschu apzirni un iftulfchotu kulli. Un Deews tas Kungs, kas finn mufhu wajadsibas un dshw fawu behrnu faulfchanu peepildija atkal to wahrdu: Tohs fawejus ne-atfrahj Deews. Bet fo nu dohmajat? efmu nupat dshwdejis no K. faimneeka muttes „deewsfinn, deewsfinn, kur fchogad to labbibu lifs, aug ka tralka, nebuhs ne fchuhahs ruhmes, nu til janemmahs dferf, lai daudi maf to warr peegalleht.“ Un nau wis walffchhofchana ween, darra arri ta. Waj tad tahdeem nemas nefchanjahs prah'ta, ka warr eet tapat ka tam bagatam wihram lihdfiba, un ka buhs atbildeshana jadohd no katra wahrda, kas no mufhu muttes ifgahjis. Deews neleefahs apfmeetes. —

K.

S i n n a.

No Kursemes basnizas teefas irr ifwehlehts par Bahrbeles trohna draudfes mahzitaju, G. Gruner, lihdfchinnigais Subbatas mahzitajs.

S.

Ratw. Wifchu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

No jenfures atwehlehts. Nhgā. 11. Juni 1870.

Druffah'ts pee J. W. Steffenbagen un debla.